

ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน
เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัย
ของนักศึกษาบัณฑิตศึกษา

The Results of Research-Based Teaching
and Learning for Developing the Research
Ability of Graduate Student

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (Jatuphum Ketchatturat)^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาบัณฑิตศึกษากลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจงเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาบริหารการศึกษารายวิชา จำนวน 25 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 217720 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษาระเบียบวิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ใช้เวลา 1 ภาคการศึกษา (4 เดือน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกผลการเรียนรู้ 2) แบบประเมินทักษะการทำงานวิจัย 3) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และ 5) แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Asistant Professor Department of Education Measurement and Evaluation,
Faculty of Education, Khon Kaen University

* Corresponding author: jketcha@kku.ac.th

ผลการวิจัย พบว่า

1) นักศึกษามีความสามารถในการทำวิจัยทางการบริหารการศึกษา ซึ่งมีผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย ทักษะการทำงานวิจัย และคุณภาพงานวิจัย บรรลุตามเกณฑ์การประเมินในทุกมิติ อยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก นักศึกษามีผลการเรียนรู้ด้านการวิจัยที่สัมพันธ์กับทักษะการทำงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัย

2) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ข้อค้นพบที่สำคัญคือ นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย และการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์จากการทำงานวิจัยครั้งนี้ไปยังเพื่อน ชุมชน สังคม

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน ความสามารถในการทำวิจัย

Abstract

The objective of this research was to study the research ability of graduate students after Research-Based Teaching and Learning had been applied. Twenty-five research participants were selected from students enrolled in Research Methodology in Education Program for a Master's of Educational Administration using the Purposive Sampling Method. Research Methodology was Descriptive Research, the research took one semester to complete. The research data consisted of: 1) Learning Record Form, 2) Research Skill Assessment Form, 3) Research Quality Assessment Form, 4) Questionnaire about Research-Based Teaching and Learning, and 5) Learning Reflection Form. The quantitative data was analyzed using descriptive statistics including, frequency, percentage, average and standard deviation. The qualitative data was analyzed using content analysis.

The research results are

1) The students were able to conduct research that focused on educational administration research, which having a fair to excellent level of standards of a research learning outcome, research skills, and research quality. The student's learning outcomes have relating to research skills, and research quality.

2) The students reported having a high to very high level of satisfaction toward the Research-Based Teaching and Learning. Major findings founds that the students have been developed to be systematic thinking, analytical thinking, critical thinking, creative problem solving, collaborative, research creation, and knowledge and experience sharing to friends, community and society.

Keywords: Research-Based Teaching and Learning, Research Ability

1. บทนำ

ในระดับอุดมศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนมุ่งเน้นให้นักศึกษามีสมรรถนะที่จำเป็นในการนำไปใช้ในงานเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว โดยเฉพาะสมรรถนะที่สำคัญด้านการวิจัยที่ต้องมีความรู้ความสามารถตั้งแต่การกำหนดปัญหา การตั้งสมมติฐาน การวางแผนการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนับว่าเป็นกิจกรรมสำคัญที่นักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านสถิติที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือสรุปผลการวิจัยให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ ดังนั้นอาจารย์ระดับอุดมศึกษาจึงควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอน ควรวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมาโดยการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าวิธีการสอนและกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ในหลากหลายมิติทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2558; จุฑา ธรรมชาติ, 2552; อมรวิรัช นาครทรัพย์, 2546) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอาจดำเนินการในหลายลักษณะตามระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ ใช้งานวิจัยของตัวอาจารย์ผู้สอนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน บรรจุงานวิจัยล่าสุดที่อยู่ในสาขาวิชาไว้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของงานวิจัยดังกล่าว ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามทิศทางประเด็นวิจัยร่วมสมัย สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัยไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร สร้างกิจกรรมการวิจัยขนาดย่อมไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการวิจัย ส่งเสริมให้นักศึกษารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมการวิจัยของสาขาวิชา บูรณาการคุณค่าของการเป็นนักวิจัยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน (คณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557)

ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษาเป็นวิชาบังคับที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการทำงานวิจัยที่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการ

ทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน โดยกำหนดให้นักศึกษาได้ลงมือทำวิจัยขนาดเล็กตามความสนใจของนักศึกษาในประเด็นวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาบริหารการศึกษา ผลจากการวิจัยครั้งนี้คาดหวังว่าจะช่วยพัฒนาศักยภาพความเป็นนักวิจัยของนักศึกษา และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ของตนเอง พร้อมทั้งผลิตผลงานวิจัยที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่บูรณาการงานวิจัยเข้ามาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนั้น จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) ได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มุ่งศึกษาและอธิบายตัวแปรที่สนใจศึกษาภายใต้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในรายวิชา 217720 ระเบียบวิธีการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน การวิจัยครั้งนี้จึงถือว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา จำนวน 25 คน ในปีการศึกษา 2558 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 217 720 ระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษา ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงเป็นนักศึกษาในกลุ่มที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอน

ตัวแปรของงานวิจัย ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำวิจัย ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย (2) ทักษะการทำงานวิจัย และ (3) คุณภาพของงานวิจัย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย จำนวน 1 ภาคการเรียน ตั้งแต่เดือนมกราคม – พฤษภาคม 2558

วิธีการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในรายวิชาการเบี่ยงวิธีการวิจัยทางการศึกษา ได้ใช้ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน 8 ยุทธวิธี (The Strategy of Research Based Learning) บูรณาการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนดังตารางที่ 1 (คณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557)

ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน

ยุทธวิธีที่ 2 บรรจุงานวิจัยล่าสุดที่อยู่ในสาขาวิชาไว้ในจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของงานวิจัยดังกล่าว

ยุทธวิธีที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามทิศทางประเด็นวิจัยร่วมสมัย

ยุทธวิธีที่ 4 สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัยไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร

ยุทธวิธีที่ 5 สร้างกิจกรรมการวิจัยขนาดย่อมไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

ยุทธวิธีที่ 6 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการวิจัย

ยุทธวิธีที่ 7 ส่งเสริมให้นักศึกษารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมการวิจัยของสาขาวิชา

ยุทธวิธีที่ 8 บูรณาการคุณค่าของการเป็นนักวิจัยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐานตามหัวข้อที่เรียนในรายวิชา

หัวข้อ	ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้	ยุทธวิธีที่เกี่ยวข้อง
<p>มิโนทาคันพื้นฐานของการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของการวิจัย - วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ - ปรัชญาและตรรกศาสตร์ในการวิจัย - ลักษณะ บทบาท และประเภทของการวิจัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฐมบทเทศ ซึ่งฉายละเอียดรายวิชาและกำหนดข้อตกลงในการเรียนร่วมกัน 2. แบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม และศึกษางานวิจัยด้านการเรียนการสอนที่ศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยให้นำเสนอรายงานสรุปโดยย่อในชั้นเรียน จากนั้นร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ฐานความคิดความเชื่อของนักวิจัย ที่มีผลต่อการออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัย เป็นอย่างไร - อะไรเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้งานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง กำหนดวิธีการแสวงหาความรู้ความจริงแตกต่างกัน 3. ร่วมกันสรุปเพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของการแสวงหาความรู้ความจริงเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ 	<p>ยุทธวิธีที่ 7 ส่งเสริมให้นักศึกษารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมการวิจัยของสาขาวิชา</p> <p>ยุทธวิธีที่ 8 อนุเคราะห์คุณค่าของการเป็นนักวิจัยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน</p>
จรรยาบรรณในการวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาวิเคราะห์ตัวอย่างงานวิจัย เพื่อร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการวิจัย ในประเด็นความถูกต้อง เหมาะสม 2. นักศึกษาร่วมกันเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานวิจัยอย่างมีจรรยาบรรณและเห็นคุณค่าของการเป็นนักวิจัยที่ดี 	<p>ยุทธวิธีที่ 8 อนุเคราะห์คุณค่าของการเป็นนักวิจัยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน</p>
กระบวนการวิจัยทางการศึกษา แหล่งสาระความรู้และการประมวลความรู้ในการทำวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. มอบหมายให้นักศึกษาศึกษางานวิจัยทางด้านเรียนการสอนทั้งในและต่างประเทศ จากฐานข้อมูลการวิจัยต่างๆ ย้อนหลังประมาณ 5 ปี โดยให้ใช้หลักการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงภาพรวมของงานวิจัยในด้านต่างๆ คุณภาพงานวิจัย รวมถึงแนวโน้มของการวิจัย 2. นำเสนอผลการสังเคราะห์ต่อชั้นเรียน โดยร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงทิศทางและแนวโน้มของการวิจัยทางการเรียนการสอน รวมทั้งการอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปในประเด็นคำถามที่ว่า "อะไรคือสาเหตุ เบื้องหลัง เจตนา หรืออำนาจ ที่มีผลต่อการกำหนดแนวโน้มการวิจัยดังกล่าว" 	<p>ยุทธวิธีที่ 2 บรรจุงานวิจัยล่าสุดที่อยู่ในสาขาวิชาไว้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของงานวิจัยดังกล่าว</p> <p>ยุทธวิธีที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อัตโนมัติทางประเด็นวิจัยร่วมสมัย</p>
การพัฒนาเค้าโครงการวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดมาล่วงหน้า และร่วมสรุปถึงหลักการสำคัญของพัฒนาเค้าโครงการวิจัย 2. นักศึกษานำเสนอประเด็นปัญหาวิจัยที่ตนสนใจ โดยให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนและอาจารย์ผู้สอนร่วมวิพากษ์ 3. นักศึกษาวางแผนการจัดทำเค้าโครงการวิจัยเพื่อเตรียมนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยให้มีการรายงานความก้าวหน้าหรือพบอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาเพิ่มเติมเป็นระยะ 4. นักศึกษานำเสนอเค้าโครงการวิจัยต่อชั้นเรียน โดยมีอาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น 	<p>ยุทธวิธีที่ 4 อนุเคราะห์เทคนิคและทักษะการวิจัย</p> <p>ไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร</p> <p>ยุทธวิธีที่ 5 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ขยายต่อมิใช่ในกิจกรรมการเรียนการสอน</p>
การวางแผนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดมาล่วงหน้า และให้ค้นหาคำอธิบายงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาอย่างละ 1 เรื่อง โดยให้ศึกษามาล่วงหน้า โดยให้ความสำคัญกับการคัดเลือกและกำหนดขนาดตัวอย่าง 2. ร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญของการเลือกและกำหนดขนาดตัวอย่างในงานวิจัยเชิงปริมาณ งานวิจัยเชิงคุณภาพ และสรุปถึงหลักการสำคัญ 	<p>ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>ยุทธวิธีที่ 4 อนุเคราะห์เทคนิคและทักษะการวิจัย</p>

ตารางที่ 1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐานตามหัวข้อที่เรียนในรายวิชา (ต่อ)

หัวข้อ	ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้	ยุทธวิธีที่เกี่ยวข้อง
	3. นักศึกษาวเคราะห์ถึงความเหมาะสมของการเลือกและกำหนดขนาดตัวอย่างในงานวิจัยที่ตนเลือกมา พร้อมทั้งนำเสนอต่อชั้นเรียนเพื่อวิเคราะห์ร่วมกันถึงความเข้าใจคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย มีผลอย่างไรต่อความน่าเชื่อถือและคุณภาพของรายงานการวิจัยดังกล่าว	ไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร
การวางแผนการสร้างเครื่องมือ	1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดล่วงหน้า และให้ค้นหาตัวอย่างงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาอย่างละ 1 เรื่อง โดยให้ศึกษามาล่วงหน้า โดยให้ความสำคัญกับเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2. ร่วมอภิปรายถึงความสำคัญของเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในงานวิจัย และสรุปหลักการสำคัญ 3. แบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้ร่วมวิเคราะห์ถึงเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากตัวอย่างของปัญหาและคำถามการวิจัยที่กำหนดให้ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบถึงผลการวิเคราะห์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใด และอะไรน่าจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด	ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน ยุทธวิธีที่ 4 สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัย ไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร
การวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล	1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดล่วงหน้า และให้ค้นหาตัวอย่างงานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาอย่างละ 1 เรื่อง โดยให้ศึกษามาล่วงหน้า โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อมูล 2. ร่วมอภิปรายถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยเชิงปริมาณ งานวิจัยเชิงคุณภาพ และสรุปถึงหลักการสำคัญ 3. แบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้ร่วมวิเคราะห์ถึงการวิเคราะห์ข้อมูล จากตัวอย่างของปัญหาและคำถามการวิจัยที่กำหนดให้ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบถึงผลการวิเคราะห์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใด และอะไรน่าจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด	ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน ยุทธวิธีที่ 4 สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัย ไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร
การเขียนรายงานการวิจัย	1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดล่วงหน้า และร่วมสรุปถึงหลักการสำคัญของการเขียนรายงานการวิจัย 2. แบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้ร่วมวิเคราะห์ถึงหลักการเขียนรายงานการวิจัย จากตัวอย่างงานวิจัยที่กำหนดให้ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบถึงผลการวิเคราะห์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะเหตุใด และอะไรน่าจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด	ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน ยุทธวิธีที่ 4 สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัย ไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร
การนำเสนอรายงานวิจัย	1. นักศึกษานำเสนอรายงานวิจัยของตนเองต่อชั้นเรียนตามที่ได้ปฎิบัติและค้นพบมา โดยใช้สื่อการนำเสนอที่เหมาะสม 2. อาจารย์ผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันพาทักษะและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	ยุทธวิธีที่ 5 สร้างกิจกรรมการวิจัยขนาดน้อยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ยุทธวิธีที่ 6 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการวิจัย ยุทธวิธีที่ 8 บุรณาการคุณค่าของการเป็นนักวิจัยไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐานตามหัวข้อที่เรียนในรายวิชา (ต่อ)

หัวข้อ	ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้	ยุทธวิธีที่เกี่ยวข้อง
การประเมินคุณภาพรายงานการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย	1. นักศึกษาศึกษาเอกสารหลักตามหัวข้อที่กำหนดมาล่วงหน้า และร่วมสรุปถึงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพรายงานการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย 2. แบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้ร่วมกันประเมินคุณภาพงานวิจัย จากตัวอย่างงานวิจัยที่กำหนดให้ แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอถึงผลการประเมิน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงงานวิจัยให้ดียิ่งขึ้น	ยุทธวิธีที่ 1 ใช้งานวิจัยของตนเองในการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน ยุทธวิธีที่ 4 สอนวิธีการเทคนิคและทักษะการวิจัยไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตร

ที่มา: จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2559). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัตนียบสมบูรณ์) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) **แบบบันทึกผลการเรียนรู้** เป็นแบบบันทึกคะแนนการทดสอบ การสัมภาษณ์ การวิพากษ์งานวิจัย แฟ้มสะสมผลการเรียนรู้ (Portfolio) รวม 100 คะแนน

2) **แบบประเมินทักษะการทำงานวิจัย** เป็นเครื่องมือประเมินทักษะการทำงานวิจัยมีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubric Score) แบ่งเป็น 5 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ (1) การวางแผนก่อนเริ่มทำงาน (2) การดำเนินงานตามแผน (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล (4) การสรุปผลการวิจัย และ (5) การจัดทำงานรายงานและทักษะการนำเสนอ

3) **แบบประเมินคุณภาพของงานวิจัย** ใช้แบบประเมินคุณภาพของ นงศ์ลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2553) ที่ใช้ในรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4) **แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน** ใช้ประเด็นข้อความที่ให้นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านทางออนไลน์ของเว็บไซต์สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยขอนแก่น <http://reg.kku.ac.th>

5) **แบบสะท้อนผลการเรียนรู้** ใช้ประเด็นคำถามจากรอบการประเมินแบบใหม่สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ Reeves อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์ (2554)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **ผลการเรียนรู้** ผู้สอนได้มีการเก็บรวบรวมคะแนนผลการเรียนรู้ทั้งคะแนนระหว่างเรียน (Formative Assessment) และคะแนนสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) โดยแบ่งคะแนนด้านความรู้ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การทดสอบ การสัมภาษณ์ การวิพากษ์งานวิจัย แฟ้มสะสมผลการเรียนรู้ (Portfolio) รวม 100 คะแนน แล้วตัดสินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 70	ไม่ผ่านเกณฑ์
คะแนนระหว่างร้อยละ 70 – 74.9	อยู่ในระดับพอใช้
คะแนนระหว่างร้อยละ 75 – 84.9	อยู่ในระดับดี
คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป	อยู่ในระดับดีมาก

2) **ทักษะการทำงานวิจัย** ผู้สอนได้ประเมินทักษะการทำงานวิจัยจากเครื่องมือประเมินทักษะการทำงานวิจัยโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubric Score) มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 70	น้อยกว่าเท่ากับ 13 คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์
คะแนนระหว่างร้อยละ 70 – 79.9	ระหว่าง 14 ถึง 15 คะแนนอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนระหว่างร้อยละ 80 – 89.9	ระหว่าง 16 ถึง 17 คะแนนอยู่ในระดับดี
คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป	มากกว่าเท่ากับ 18 ขึ้นไปอยู่ในระดับดีมาก

3) **คุณภาพงานวิจัย** ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubric Score) ของ นางลักขณ์ วิรัชชัย คะแนนเต็ม 120 คะแนน

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 70	น้อยกว่าเท่ากับ 83 คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์
คะแนนระหว่างร้อยละ 70 – 79.9	ระหว่าง 84 ถึง 95 คะแนนอยู่ในระดับพอใช้
คะแนนระหว่างร้อยละ 80 – 89.9	ระหว่าง 96 ถึง 107 คะแนนอยู่ในระดับดี
คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป	มากกว่าเท่ากับ 108 ขึ้นไปอยู่ในระดับดีมาก

4) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปเป็นความเรียง

4. ผลการวิจัยและอภิปราย

ผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

4.1 ความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษา จากผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย ทักษะการทำงานวิจัย และคุณภาพงานวิจัย สรุปได้ว่า นักศึกษามีความสามารถในการทำวิจัยบรรลุตามเกณฑ์การประเมินในทุกมิติ อยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก อีกทั้งมีผลการเรียนรู้ด้านการวิจัยที่สัมพันธ์กับทักษะการทำงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับสูง นั่นคือ นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ไปสู่การปฏิบัติการทำวิจัย โดยสรุปแต่ละด้านดังนี้

4.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย ผลการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดในกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานของนักศึกษาได้บรรลุตามเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก แบ่งได้เป็นระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับดี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36 และระดับพอใช้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32

4.1.2 ทักษะการทำงานวิจัย ผลการพัฒนาทักษะการทำงานวิจัยของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาได้ใช้ทักษะในการทำวิจัยเริ่มตั้งแต่การวางแผนก่อนเริ่มทำงาน การดำเนินงานตามแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการวิจัย และการจัดทำรายงาน และทักษะการนำเสนอ เมื่อประเมินในแต่ละทักษะแล้วนักศึกษابرผลตามเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก ซึ่งแบ่งได้เป็นระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และระดับพอใช้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36

4.1.3 คุณภาพของงานวิจัย งานวิจัยของนักศึกษา จำนวน 25 ผลงาน ดังรายชื่องานวิจัยในตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพ พบว่า งานวิจัยมีคุณภาพบรรลุตามเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก แบ่งได้เป็นระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ระดับดี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36 และระดับพอใช้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ตารางที่ 2 รายชื่องานวิจัยที่นักศึกษากลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการ

ที่	ชื่องานวิจัย
1	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2	ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย: กรณีศึกษา Peace Paragon สวนประจักษ์เจ้าชายตัวน้อยบ้านสวนเล็กแห่งความรัก
3	ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สหวิทยาเขตแก่นนครราชพฤกษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
4	คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุนสังกัดสำนักงานคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตกันทรารมณีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
6	ปัจจัยด้านการพัฒนานักศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
7	การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
8	การขับเคลื่อนค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการในโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร
9	ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล
10	การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
11	สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของโรงเรียนขนาดกลางในสหวิทยาเขตเวียงเรือคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
12	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเชียงยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
13	คุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
14	Key Effectiveness of Effective School Principals to Better Students in English Exam in O-NET
15	การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเวียงเก่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
16	กระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชาภาษาต่างประเทศโรงเรียนกวดวิชาเพนกวินดีวอร์
17	การดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
18	การจัดการความรู้ในโรงเรียนอนุบาลนารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์
19	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 : กรณีศึกษาโรงเรียนเปือยน้อยศึกษา
20	การศึกษานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนคอนสารวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
21	คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 4
22	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตปราสาทพญาไม้
23	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
24	การศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
25	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ที่มา: จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2559). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาบัณฑิตศึกษา. (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัตนียบสมบูรณ) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

4.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นต่อประเด็นการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (Mean=4.72,SD=0.50) ซึ่งประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักศึกษามีกิจกรรมแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน (Mean = 4.91, SD = 0.30) รองลงมาคือนักศึกษาได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชา (Mean = 4.86, SD = 0.36) และนักศึกษามีกิจกรรมปฏิบัติจริงหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการเรียนรายวิชานี้ (Mean = 4.86, SD= 0.36) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถิติเชิงบรรยายระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					Mean	SD	แปลผล
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1	นักศึกษาได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชา	18 (85.71%)	3 (14.29%)	-	-	-	4.86	0.36	มากที่สุด
2	นักศึกษาได้รับการชี้แจงหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเกณฑ์การประเมินผล	14 (66.67%)	7 (33.33%)	-	-	-	4.67	0.48	มากที่สุด
3	นักศึกษาได้รับการชี้แจงแนวทางการนำความรู้ของรายวิชาไปใช้ในสภาพจริง	16 (76.19%)	5 (23.81%)	-	-	-	4.76	0.44	มากที่สุด
4	ผู้สอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพในการเรียนการสอน	16 (76.19%)	5 (23.81%)	-	-	-	4.76	0.44	มากที่สุด
5	นักศึกษามีกิจกรรมปฏิบัติจริงหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการเรียนรายวิชานี้	18 (85.71%)	3 (14.29%)	-	-	-	4.86	0.36	มากที่สุด
6	นักศึกษามีกิจกรรมแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน	19 (90.48%)	2 (9.52%)	-	-	-	4.91	0.30	มากที่สุด
7	นักศึกษาได้รับการเรียนรู้จากสื่อของผู้สอนที่เข้าใจได้ง่าย	13 (61.90%)	7 (33.33%)	1 (4.76%)	-	-	4.57	0.59	มากที่สุด
8	นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านระบบ e-Learning หรือใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	12 (57.14%)	6 (28.57%)	3 (14.29%)	-	-	4.43	0.75	มาก
9	นักศึกษามีโอกาสได้ซักถามและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน	16 (76.19%)	5 (23.81%)	-	-	-	4.76	0.44	มากที่สุด
10	นักศึกษาได้รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างเรียน	14 (66.67%)	6 (28.57%)	1 (4.76%)	-	-	4.57	0.59	มากที่สุด
โดยภาพรวม							4.72	0.50	มากที่สุด

ที่มา: จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2559). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุปสมบูรณ์) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

4.3 สรุปสะท้อนผลการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน
นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติ มีบทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) ทั้งจากในห้องเรียนและนอกเหนือจากชั้นเรียน ได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการทำงานร่วมกัน (Collaboration) จนเกิดการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ (Creative Idea) นั่นคือ งานวิจัยขนาดย่อมที่เกิดจากงานในหน้าที่ปฏิบัติและเกี่ยวข้องกับสหสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์จากการทำงานวิจัยครั้งนี้ไปยังเพื่อน ชุมชน สังคม

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ได้ใช้ยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน 8 ยุทธวิธี (The Strategy of Research Based Learning) บูรณาการเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน (คณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557) โดยใช้หัวข้อที่เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่คือ การบริหารการศึกษา การดำเนินการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Teaching & Research Nexus, Khon Kaen University) ซึ่งมีความสอดคล้องในเชิงของการสร้างรูปแบบตามผลงานวิจัยของ จุฑา ธรรมชาติ (2552) ที่ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานสามารถทำได้หลากหลายวิจัย และจำแนกได้หลากหลายรูปแบบได้แก่ การนำผลการวิจัยมาจัดการเรียนรู้ และการสอนกระบวนการวิจัยให้ผู้เรียน หรือการใช้ผลการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน การสังเคราะห์การวิจัย การร่วมทำโครงการวิจัย และการทำวิจัยด้วยตนเอง

ผลวิจัยบ่งชี้ว่า นักศึกษามีความสามารถในการทำวิจัยหลังจากได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ซึ่งมีลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ผลการวิจัยส่วนนี้มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบของจุฑา ธรรมชาติ (2552) ที่ว่า ผลการใช้การจัดการ

เรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนใน 4 ด้าน คือ ความรู้พื้นฐานการวิจัย ทักษะการคิดแก้ปัญหาด้วยการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย คุณลักษณะของนักวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ช่วยส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ในระดับมาก อีกทั้งแนวคิดของ ปรียนันท์ สิริจินดา (2552) ที่กล่าวว่า iva การเรียนแบบใช้วิจัยเป็นฐานช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจวิชาที่เรียนมากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานั้นสูงขึ้น เพราะเป็นการเรียนที่ไม่น่าเบื่อ ไม่จำเจ สนุกสนาน ได้เผยศักยภาพของตนเอง

จากความคิดเห็นของนักศึกษาที่สะท้อนว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานช่วยให้นักศึกษาได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน และฝึกปฏิบัติจริงหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ผลวิจัยส่วนนี้มีความสอดคล้องกับหลักการที่ โพซูร์ย สีนลาร์ตัน (2547) ได้นำเสนอไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน เป็นการเปลี่ยนแนวคิดจากเรียนรู้โดยการฟัง ตอบให้ถูก เป็น ให้ถาม/หาคำตอบเอง เป็นการให้ผู้เรียนได้คิด ค้น แสวงหา และปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอนจากการเป็นผู้ปฏิบัติเองเป็นการจัดการให้ผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานครั้งนี้เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอนและพัฒนาความสามารถในการทำงานวิจัยของผู้เรียน ที่น่าจะเป็นหนึ่งกิจกรรมในหลักสูตรทางวิชาการที่จะช่วยตอบโจทย์การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย (Research University) ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้วยการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในฐานะของการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย รวมทั้งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาในทุกระดับการศึกษาให้ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา 5 ด้าน คือ คุณธรรม ความรู้ และทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

5. สรุป

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า 1) นักศึกษามีความสามารถในการทำวิจัยทางด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งมีผลการเรียนรู้ด้านการวิจัย ทักษะการทำงานวิจัย และคุณภาพงานวิจัย บรรลุตามเกณฑ์การประเมินในทุกมิติ อยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก นักศึกษามีผลการเรียนรู้ด้านการวิจัยที่สัมพันธ์กับทักษะการทำงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัย 2) นักศึกษามีความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ข้อค้นพบที่สำคัญคือ นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง การสร้างสรรค์ผลงานวิจัย และการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์จากการทำงานวิจัยครั้งนี้ไปยังเพื่อน ชุมชน สังคม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยบ่งชี้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา ที่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน สามารถพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1) การใช้โครงการวิจัยขนาดย่อมให้นักศึกษาได้ทำวิจัยซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการทำงานวิจัย มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย เห็นคุณค่าของงานวิจัยที่จะนำไปต่อยอดองค์ความรู้ได้ ดังนั้นควรส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนได้ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐานเพิ่มมากขึ้น

2) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน โดยใช้ยุทธวิธีให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติดำเนินการโครงการวิจัยขนาดย่อม อาจารย์ผู้สอนควรมีการพัฒนาความรู้พื้นฐานด้านการทำวิจัยให้กับนักศึกษาก่อนลงมือทำงานวิจัย

3) เนื่องจากการดำเนินโครงการวิจัยนั้นมีช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรมีแผนการกำกับ ติดตามการทำงานของนักศึกษา ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนด้วย

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL) มีหลากหลายยุทธวิธี และปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จและบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับแต่ละยุทธวิธี ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐานให้มีความเข้มข้นและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2) เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มุ่งวัดตัวแปรความสามารถในการทำงานวิจัยของนักศึกษา แต่จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นนักวิจัยซึ่งเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่ทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรพัฒนาแบบวัดและพัฒนาตัวแปรคุณลักษณะของความเป็นนักวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน. (2557). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน**” นี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research – based Learning). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฑา ธรรมชาติ. (2552). **การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา**. สืบค้นจากฐานข้อมูลคลังปัญญามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2010/8267>
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2558). **ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านสถิติเพื่อการวิจัยของนักศึกษบัณฑิตศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐาน**. (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อบรมสัมบูรณ์) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2559). **ผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของนักศึกษบัณฑิตศึกษา**. (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อบรมสัมบูรณ์) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงคัลลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2553). **รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis)**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปริญนันท์ สิทธิจินดา. (2552). **ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอนด้วย...วิจัยนอกชั้นเรียน**. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2552. จาก <http://www.node.rbru.ac.th/article/article31.pdf>
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2547). “หลักการสอนแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Teaching) ในระดับอุดมศึกษา,” **การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน**. 1-7. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ (แปล). (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ openworlds.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. (2547). “**เรียนรู้คู่วิจัย: กรณีการสอนด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนาม วิชาการศึกษากับสังคม** คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,” ใน **การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน**. 38-58. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.